

Развој – најслабија карика буџета

Запослени у државној служби не могу да рачунају на веће плате у 2013, док ће раст пензија бити симболичан, чак и да се остваре сва предвиђања у следећој пословној години

Предлог буџета за 2013. годину, како је у Скупштини Србије рекао Млађан Динкић, министар финансија у привреде, представља радикалан заокрет у вођењу јавних финансија уз опаску – да нема разлога за неумерену радост, али има за умерени оптимизам.

На чему ресорни министар заснива овакав, рекло би се, умерени оптимизам?

Циљ му је, како је обећао, да стабилизује државне финансије. Како? Тиме што ће тежиште прилива у буџет пребацити на привреду и грађане, а мање на ново задуживање. Упркос израженим сумњама представника Фискалног савета, затим Зузане Мурга-сове, челнице делегације ММФ-а, уз очекивана реаговања посланика опозиције у парламенту, Динкић тврди да ће мањак у државној каси догодине бити преполовљен у односу на ову годину. Биће сведен на 3,3 одсто вредности свега што се у земљи догодине створи, а рачунајући и мањак буџета покрајине, локалних самоуправа и организација обавезног социјалног осигурања – 3,6 одсто БДП-а.

Преведено на језик разумљивијих бројки, догодине ће минус у државној каси тежити 121,9 милијарди динара. Око 80 милијарди динара мање него ове. Уз очекивани привредни раст од два одсто, приходи ће бити 965,7, а расходи 1.087,6 милијарди динара.

– Уређење јавних финансија није

Фото А. Васиљевић

Далеко од коме

Српске финансије пре три-четири месеца биле су у коми. Више нису. Видљиви су знаци опоравка, рекао је Динкић. Према његовим речима, у августу Србија није имала новца ни за наредних недеља, а сада има за шест месеци унапред. За нешто више од сто дана мандата ове владе у државну касу грунула је бујица пара. Али, на жалост, не зато што је привреди коначно кренуло, већ захваљујући повећању пореза и додатном задуживању од преко милијарду евра.

довољно за излазак из кризе, али је темељ и први корак ка томе – поручује Динкић.

Са овом тврдњом министра представници струке кажу да предложени буџет има подоста фалинки и да

не постоје довољне гаранције да ће се приходна страна пунити у оној мери како то министар финансија очекује.

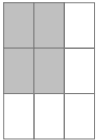
За Зорана Грубјешкића, професора Београдске банкарске академије, расходна страна предложеног буџета је реална, али планирани дефицит зависи од пореских прихода, које није лако предвидети. Рачуна се на раст БДП-а у 2013. од два одсто, али је он неизвештан.

– Ако очекивани приходи догодине изостану, због већег дефицита уследиће ребаланс буџета, а у том случају је извеснији раст цена, него раст државних плата и пензија – каже Грубјешкић. – Наш опоравак и очекивани раст БДП-а од два одсто много зависи од догађања у „еврозони“. Отуда долазе инвеститори и тражња за нашом робом. Мало је реформских ре-

Примања и издаци буџета Србије, према Закону о буџету (у милионима динара)

Примања и издаци буџета	2008.	2009.	2010.	2011.	2012. I - X	2013. Предлог закона
I примања буџета	651.271,9	655.995,1	712.225,9	744.760,8	654.900,8	956,44
II издаци буџета	702.068,3	746.452,0	812.474,6	877.294,7	802.816,8	1.078,32
III резултат (I и II)	-50.796,4	-90.456,9	-100.248,7	-132.533,8	-147.916,0	

Извор: Министарство финансија и привреде

зова у Предлогу буџета, мада су на знаке видљиве.

Милојко Арсић, професор Економског факултета, ипак сматра да су досадашње промене у вођењу јавних финансија велике, али недовољне. Поготову када се упореди са прошлом, изборном годином, када се много трошило.

– Повећање пореза и тихо замрзавање плата и пензија смањиће овогодишњи дефицит, али не толико као што Динкић тврди – каже Арсић. – Тај дефицит на приходној страни неће бити преполовљен, али са предузетим мерама може бити мањи за трећину. Поред тога, већа инфлација од очекиваних 5,5 одсто донеће веће приходе и са тим се очигледно рачуна.

Ни догодине буџет неће погурати привредни развој, сматра Арсић, али му укидање 138 парафискалних налога и бенефицирани кредити сигурно иду на руку.

На пренапрегнутост предложеног буџета на расходној страни указује и Миладин Ковачевић, сарадник месечника „Макроекономске анализе и трендови“ Економског института. Ипак сматра да је остварив, уз добру фискалну дисциплину, која је ове године са ребалансом у четвртм кварталу дала резултате, као и уз наставак реформских и фискалних мера.

– Ипак, за стабилне јавне финансије и излазак и кризе треба испунити четири услова – указује Ковачевић. – Предузете мере фискалне консолидације у 2012. и 2013. години су први корак и оне дају добре резултате. Други корак је назначен у Фискалној стратегији. Реч је о средњорочним реформским корацима. Трећи услов је склапање аранжмана са ММФ-ом. Четврти је програм олакшавања кредитне политике финансијског сектора, који је могућ са значајнијом фискалном консолидацијом.

Већој запослености, а са тим и бољем животу, допринело би државно инвестирање у инфраструктуру, али и подстицаји извозу, указује Ковачевић и наглашава да без значајнијег смањивања јавне потрошње мере мо-

нетарне и кредитне политике не могу значајно допринети развоју.

Шта, међутим, ако се сва ова предвиђања не остваре. Изостану приходи, а повећају се издаци? Сви наши саговорници су једнодушни у закључку – имаћемо ребаланс буџета ако се не смање пројектовани издаци и не повећају приходи. Ту варљиву равнотежу „пеглаће“ инфлација, али нама као трајни задатак остаје нужност да трошимо колико имамо и да дугове садашње генерације не остављамо својим потомцима.

Александар Микавица